

D ů v o d o v á z p r á v a

Obecná část

A. Závěrečná zpráva z hodnocení dopadů regulace

SHRnutí ZÁVĚREČNÉ ZPRÁVY RIA

1. Základní identifikační údaje

Název návrhu zákona: Zákon, kterým se mění zákon č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony	
Zpracovatel / zástupce předkladatele: Ministerstvo práce a sociálních věcí	Předpokládaný termín nabytí účinnosti, v případě dělené účinnosti rozveďte 1. července 2015
Implementace práva EU: <i>Ano</i>	
Návrh zákona v příslušných částech odpovídá požadavkům stanoveným nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1303/2013 a nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1304/2013.	
2. Cíl návrhu zákona	
Cílem navrhované právní úpravy je upřesnění dosavadní právní úpravy poskytování údajů z informačních systémů České správy sociálního zabezpečení řídicím orgánům a koordinačnímu orgánu určeným pro operační programy financované z evropských strukturálních a investičních fondů, k plnění jejich povinností stanovených právem Evropské unie tak, aby byla zajištěna právní jistota, že poskytování údajů, které mají charakter osobních a citlivých údajů, a které byly získány od České správy sociálního zabezpečení podle zákona o organizaci a provádění sociálního zabezpečení a zákona o nemocenském pojištění, je v souladu s principy ochrany osobních údajů.	
Dále je cílem navrhované právní úpravy umožnit Ministerstvu práce a sociálních věcí poskytovat z Jednotného informačního systému práce a sociálních věcí řídicím orgánům a koordinačnímu orgánu určeným pro operační programy financované z evropských strukturálních a investičních fondů údaje získané při zabezpečování státní politiky zaměstnanosti, které mají charakter osobních a citlivých údajů, jsou-li tyto údaje nezbytné k plnění úkolů vyplývajících pro ně z práva Evropské unie.	
3. Agregované dopady návrhu zákona	
3.1 Dopady na státní rozpočet a ostatní veřejné rozpočty: <i>Ano</i> <i>Jednorázové náklady na úpravu informačních systémů – cca 10 mil. Kč.</i>	
3.2 Dopady na podnikatelské subjekty: <i>Ne</i>	
3.3 Dopady na územní samosprávné celky (obce, kraje) <i>Ne</i>	
3.4 Sociální dopady: <i>Ne</i>	
3.5 Dopady na životní prostředí: <i>Ne</i>	

Důvod předložení a cíle

Název

Zákon, kterým se mění zákon č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony.

Definice problému

Důvodem novelizace zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, ve znění pozdějších předpisů, zákona č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů, zákona č. 187/2006 Sb., o nemocenském pojištění, ve znění pozdějších předpisů, a zákona č. 73/2011 Sb., o Úřadu práce České republiky, ve znění pozdějších předpisů, je potřeba zpřesnit ustanovení uvedených zákonů upravujících předávání informací z informačních systémů České správy sociálního zabezpečení (dále jen „ČSSZ“) a Ministerstva práce a sociálních věcí (dále jen „MPSV“) tak, aby řídicím orgánům a koordinačnímu orgánu určeným pro operační programy financované z evropských strukturálních a investičních fondů, bylo možné předávat z těchto systémů údaje o jednotlivých fyzických osobách, které budou podpořeny v projektech realizovaných v rámci operačních programů spolufinancovaných prostředky Evropské unie, a aby tak tyto orgány mohly plnit povinnosti stanovené jim právem Evropské unie (nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1303/2013).

Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1303/2013, ze dne 17. prosince 2013, o společných ustanoveních o Evropském fondu pro regionální rozvoj, Evropském sociálním fondu, Fondu soudržnosti, Evropském zemědělském fondu pro rozvoj venkova a Evropském námořním a rybářském fondu, o obecných ustanoveních o Evropském fondu pro regionální rozvoj, Evropském sociálním fondu, Fondu soudržnosti a Evropském námořním a rybářském fondu a o zrušení nařízení Rady (ES) č. 1083/2006 (dále jen „nařízení o ESIF“) a nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1304/2013 ze dne 17. prosince 2013 o Evropském sociálním fondu a o zrušení nařízení Rady (ES) č. 1081/2006 (dále jen „nařízení o ESF“) ukládá řídicím orgánům a koordinačnímu orgánu určeným pro operační programy financované z evropských strukturálních a investičních fondů povinnost zpracovávat osobní údaje o jednotlivých osobách podpořených v projektech realizovaných v rámci operačních programů spolufinancovaných prostředky Evropské unie. Účelem toho zpracování je zájem Evropské unie na vyšší efektivnosti využití prostředků, které poskytuje členským státům v programovém období 2014 až 2020.

Evropské strukturální a investiční fondy jsou podle čl. 1 nařízení o ESIF souhrnným názvem pro fondy Evropské unie

- poskytující podporu členským státům v rámci politiky soudržnosti, tedy:
 - Evropský fond pro regionální rozvoj (EFRR),
 - Evropský sociální fond (ESF),
 - Fond soudržnosti,
- pro rozvoj venkova, tedy:
 - Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova (EZFRV),
- pro námořní a rybolovné odvětví, tedy:
 - Evropský námořní a rybářský fond (ENRF).

Účelem poskytování pomoci z evropských strukturálních a investičních fondů je na základě čl. 174 a 175 Smlouvy o fungování Evropské unie posilování hospodářské, sociální a územní soudržnosti Evropské unie, přičemž se má Evropská unie zaměřit na snižování rozdílů mezi úrovní rozvoje různých regionů a na snížení zaostalosti nejvíce znevýhodněných regionů nebo ostrovů a zvláštní pozornost má být věnována venkovským oblastem, oblastem postiženým průmyslovými přeměnami a regionům, které jsou závažně a trvale znevýhodněny přírodními nebo demografickými podmínkami.

Řídicí orgány a koordinační orgán jsou upraveny článkem 123 odst. 1 a 8 nařízení o ESIF. Pro jednotlivé operační programy v České republice byly řídicí orgány určeny usnesením vlády č. 867 ze dne 28. listopadu 2012. V případě programů ESF, jež jsou ve velké míře zaměřeny na podporu fyzických osob, jsou řídicími orgány jednotlivých operačních programů pro programové období 2014 až 2020 Ministerstvo práce a sociálních věcí, Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy a Magistrát hlavního města Prahy.

Řídicí orgány mají podle nařízení o ESIF ve spojení např. právě s nařízením o ESF povinnost vykazovat společné ukazatele výstupů a výsledků, které jsou předmětem kontrol, reportingu a evaluací příslušného operačního programu. Ze stejného důvodu mohou členské státy dále stanovit pro jednotlivé programy tzv. specifické ukazatele. Některé z těchto společných ukazatelů výstupů a výsledků a specifických ukazatelů mají povahu osobních údajů. Jedná se např. o jméno, příjmení, pohlaví, věk, vzdělání, zaměstnání, údaje o členech domácnosti; úplný výčet údajů je uveden v příloze I nařízení o ESF. Další společné ukazatele výstupů a výsledků mají povahu citlivých údajů (např. údaje o zdravotním stavu a o příslušnosti k menšině; jejich výčet je rovněž v příloze I nařízení o ESF).

Zajištěním výkonu Národního orgánu pro koordinaci (dále jen „koordinační orgán“) a řízením Dohody o partnerství pro programové období 2014 – 2020 bylo na základě usnesení vlády č. 448 ze dne 12. června 2013 pověřeno Ministerstvo pro místní rozvoj.

Požadavek na sběr dat ze strany koordinačního orgánu vyplývá z úkolů definovaných v nařízení o ESIF konkrétně v čl. 52 a 54. Pro řádné informování Evropské komise (dále jen „EK“) a následné vyhodnocení plnění cílů Dohody o partnerství a vyhodnocení výsledků je nezbytné provádět hodnocení na datech o účastnících intervencí; agregované údaje jsou pro účely evaluací neúplným podkladem. Čl. 52 ukládá členskému státu, v tomto případě prostřednictvím koordinačního orgánu, předkládat EK zprávy o pokroku při provádění Dohody o partnerství, k jejichž vypracování jsou data o účastnících nezbytná. Čl. 54 ukládá povinnost provádět hodnocení. I tato činnost je v kompetenci koordinačního orgánu a k jejímu provádění budou data o účastnících využívána. Koordinační orgán jakožto správce jednotného monitorovacího systému bude spravovat datový sklad, ve kterém bude umožněno provádět analytická hodnocení s dalšími daty z centrálního systému např. finanční údaje, údaje o místě realizace intervence apod.

Osobní údaje budou řídicí orgány získávat primárně od subjektů údajů, tedy od podpořených fyzických osob, a to prostřednictvím příjemců realizujících jednotlivé projekty.

U některých z údajů, potřebných pro programy ESF, však bude nezbytné získat požadované údaje z informačních systémů MPSV a ČSSZ, které jsou jejich správci. Takovými údaji jsou zejména údaje o tom, zda je podpořená osoba nezaměstnaným (uchazečem o zaměstnání vedeným v evidenci Úřadu práce České republiky) dlouhodobě nezaměstnaným, jinak znevýhodněnou osobou, dále údaje o tom, zda je podpořená osoba zaměstnána a po jakou dobu, zda podpořená osoba je osobou samostatně výdělečně činnou, o druhu její činnosti

a o jejím vyměřovacím základu pro pojistné na sociální zabezpečení a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti.

Citlivým údajem požadovaným z příslušných informačních systémů ČSSZ a MPSV je údaj o zdravotním stavu podpořené osoby, kterým se zde především míní údaj o případném zdravotním postižení majícím vliv na schopnost výkonu soustavné výdělečné činnosti, tedy zda zdravotní stav odpovídá invaliditě ve smyslu předpisů o důchodovém pojištění či statusu osoby zdravotně znevýhodněné ve smyslu zákona o zaměstnanosti.

Nezbytnost předávání citlivých údajů v konkrétních případech vyplývá z toho, že podpora osob znevýhodněných z důvodu jejich zdravotního stavu spadá do jedné z kategorií sledovaných indikátorů výslovně uvedených v nařízení o ESF. Lze předpokládat, že některé výzvy, příp. projekty budou zaměřeny na zdravotně znevýhodněné. Existenci zdravotního znevýhodnění u podpořených osob bude nutné kontrolovat a rovněž bude nezbytné zjišťovat efektivitu projektů podporujících tyto osoby. Dále se počítá s tím, že v rámci realizovaných programů bude poskytována veřejná podpora na základě blokových výjimek zaměřených na zaměstnávání pracovníků se zdravotním postižením podle čl. 33 až 35 nařízení Komise (EU) č. 651/2014 ze dne 17. června 2014, kterým se v souladu s články 107 a 108 Smlouvy prohlašují určité kategorie podpory za slučitelné s vnitřním trhem. I zde bude nezbytné provést kontrolu způsobilosti výdajů (zda byla podpora poskytnuta skutečně ve prospěch zdravotně znevýhodněných).

Důvody pro získávání těchto údajů přímo z informačních systémů MPSV, resp. ČSSZ jsou:

- a) Věrohodnost získávaných údajů, neboť údaje v informačních systémech lze považovat za věrohodnější, než údaje získané od jednotlivých podpořených osob, které je buď nemusí znát, nebo je mohou z různých důvodů uvést nepřesně.
- b) Reálná dosažitelnost údajů požadovaných nařízením o ESF, a to vzhledem k době sběru těchto údajů, neboť požadované údaje budou sbírány k okamžiku časově podstatně vzdálenému - až 36 měsícům - od ukončení účasti podpořené osoby v projektu, a dále i k charakteru cílových skupin jednotlivých projektů (např. zjišťování požadovaných údajů od podpořených osob bez přístřeší je poměrně nejisté).
- c) Administrativní a finanční náročnost získávání údajů přímo od podpořených osob, neboť se předpokládá vysoký počet podpořených osob v programech ESF, a to řádově až jeden milion.

Navrhovaná právní úprava má proto zajistit právní rámec pro předávání osobních údajů z informačních systémů MPSV a ČSSZ řídicím orgánům a koordinačnímu orgánu určeným pro operační programy financované z evropských strukturálních a investičních fondů, neboť dosavadní právní úprava v novelizovaných zákonech se vzhledem k významu, který je kladen na ochranu osobních údajů, v tomto směru jeví jako obecná, případně neumožňuje využívat údaje vedené v těchto systémech všem řídicím orgánům a koordinačnímu orgánu.

Popis existujícího právního stavu v dané oblasti

Sdělování údajů z informačních systémů ČSSZ je upraveno zákonem č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, ve znění pozdějších předpisů, a zákonem č. 187/2006 Sb., o nemocenském pojištění, ve znění pozdějších předpisů.

Podle § 14 odst. 2 zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o organizaci a provádění sociálního zabezpečení“), orgány sociálního zabezpečení „poskytují dále údaje získané při provádění důchodového pojištění jiným správním úřadům nebo orgánům k plnění úkolů vyplývajících pro ně z práva Evropských společenství a mezinárodních smluv“. Toto ustanovení bylo shledáno při konzultacích zejména s ČSSZ a Úřadem pro ochranu osobních údajů jako nedostatečné pro poskytování osobních údajů řídicím orgánům a koordinačnímu orgánu, a to z hlediska významu, který je kladen na ochranu osobních údajů. V zákoně o organizaci a provádění sociálního zabezpečení chybí výslovné uvedení řídicích orgánů a koordinačního orgánu mezi subjekty, kterým ČSSZ poskytuje požadované údaje. Dále v příslušném ustanovení chybí upřesnění, že se údaje poskytují na základě žádosti, v níž bude třeba uvést ustanovení právního předpisu, o který se žádost opírá, rozsah požadovaných údajů, a účel, pro který jsou požadovány. Vzhledem k tomu, že jedním z údajů požadovaných od ČSSZ bude údaj o zdravotním stavu, který patří mezi citlivé údaje, jimž je přiznávána, ve srovnání s „běžnými“ osobními údaji, ještě vyšší právní ochrana, lze spatřovat nedostatek současné úpravy též v tom, že povinnost sdělovat údaje o zdravotním stavu osoby není uvedena výslovně.

Sdělování údajů orgány nemocenského pojištění je upraveno zákonem č. 187/2006 Sb., o nemocenském pojištění, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o nemocenském pojištění“). Obdobné výhrady jako jsou uvedeny u § 14 zákona o organizaci a provádění sociálního zabezpečení platí i ve vztahu k ustanovení § 116 zákona o nemocenském pojištění.

Zákon č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů:

Současná úprava v zákoně č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o zaměstnanosti“), neumožňuje MPSV poskytovat řídicím orgánům a koordinačnímu orgánu, které jsou povinny plnit úkoly vyplývající z práva Evropské, údaje získané při zabezpečení státní politiky zaměstnanosti, které mají charakter osobních a citlivých údajů. Tyto údaje jsou součástí Jednotného informačního systému práce a sociálních věcí, a jsou nezbytné k plnění úkolů řídicích orgánů a koordinačního orgánu. Za současného právního stavu by řídicím orgánům a koordinačnímu orgánu bylo možné tyto údaje předávat pouze v anonymizované a agregované podobě prostřednictvím MPSV a nebylo by tak možné zajistit požadavky v oblasti zpracování osobních údajů, které těmto subjektům stanovují nařízení o ESIF a nařízení o ESF.

Zákon č. 73/2011 Sb., o Úřadu práce České republiky a o změně souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů:

Podle současné právní úpravy může být Jednotný informační systém práce a sociálních věcí využíván MPSV a Úřadem práce České republiky. S výjimkou MPSV znemožňuje tento stav využívat ostatním řídicím orgánům a koordinačnímu orgánu údaje vedené v tomto systému, jež jsou nezbytné k plnění povinností stanovených těmto orgánům nařízením o ESIF a nařízením o ESF.

Identifikace dotčených subjektů

Řídicí orgány programů ESF a koordinační orgán – navrhovaná právní úprava jim zajistí možnost plnit právní povinnosti stanovené jim nařízením o ESIF a nařízením o ESF.

Řídicí orgány

Podle čl. 123 odst. 1 nařízení č. 1303/2013 o ESIF určí členský stát pro každý operační program celostátní, regionální nebo místní orgán veřejné správy nebo veřejný či soukromý subjekt jako řídicí orgán. Řídicí orgány pro jednotlivé operační programy v České republice byly určeny usnesením vlády ČR č. 867 ze dne 28. listopadu 2012.

V případě programů ESF, jež jsou ve velké míře zaměřeny na podporu fyzických osob, jsou řídicími orgány jednotlivých operačních programů pro programové období 2014 až 2020 Ministerstvo práce a sociálních věcí, Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy a Magistrát hlavního města Prahy.

Koordinační orgán

Podle čl. 123 odst. 8 nařízení č. 1303/2013 o ESIF může členský stát určit koordinační orgán, jehož úkolem je udržovat kontakt s Komisí a poskytovat jí informace, koordinovat činnost ostatních příslušných určených orgánů a podporovat harmonizované uplatňování platných právních předpisů. Ministerstvo pro místní rozvoj bylo pověřeno výkonem funkce koordinačního orgánu (pod názvem Národní orgán pro koordinaci) usnesením vlády ČR č. 448 ze dne 12. června 2013.

ČSSZ - poskytovatel osobních údajů zpracovávaných podle zákona o organizaci a provádění sociálního zabezpečení a zákona o nemocenském pojištění.

MPSV - v pozici poskytovatele údajů z Jednotného informačního systému práce a sociálních věcí.

Žadatelé a příjemci poskytované podpory - nepřímo, svým konečným dopadem se právní úprava týká také všech žadatelů a příjemců podpory poskytované v rámci implementace Evropských strukturálních a investičních fondů v podmínkách ČR v sedmiletém období počínajícím rokem 2014.

Popis cílového stavu

Cílem navrhované právní úpravy je upřesnění dosavadní obecné úpravy poskytování osobních údajů z informačních systémů ČSSZ řídicím orgánům a koordinačnímu orgánu ESF k plnění povinností stanovených právem Evropské unie tak, aby byla zajištěna právní jistota, že poskytování osobních údajů získaných ČSSZ podle zákona o organizaci a provádění sociálního zabezpečení a zákona o nemocenském pojištění je v souladu s principy ochrany osobních údajů.

Dále je cílem navrhované právní úpravy umožnit MPSV poskytovat z Jednotného informačního systému práce a sociálních věcí řídicím orgánům a koordinačnímu orgánu údaje získané při zabezpečování státní politiky zaměstnanosti, které mají charakter osobních a citlivých údajů, jsou-li tyto údaje nezbytné k plnění úkolů vyplývajících pro ně z práva Evropské unie.

Zhodnocení rizika

V důsledku nepřijetí navrhované právní úpravy by bylo ohroženo čerpání prostředků alokovaných Evropskou unií České republice v rámci pomoci ze strukturálních a investičních fondů. Nastavení systému sběru osobních údajů je jednou z obecných předběžných podmínek Evropské unie stanovených přílohou XI nařízení o ESIF České republiky, bez jejíhož splnění

nebude moci Česká republika realizovat operační programy v programovém období 2014 až 2020 (obecná předběžná podmínka č. 7 „Statistické systémy a ukazatele výsledků“). Evropská unie požaduje po České republice „existenci systému ukazatele výsledků nezbytného pro výběr opatření, jež budou nejúčinněji přispívat k dosahování požadovaných výsledků, ke sledování pokroku při plnění cílů a k provedení posouzení dopadů“. V rámci tohoto požadavku je vyžadován účinný systém ukazatelů výsledků včetně výběru ukazatelů výsledků pro každý program, jež budou vypovídat o motivaci k výběru strategických kroků financovaných z programu, vytyčení cílů pro tyto ukazatele, a dále musí být zajištěn soulad každého ukazatele s těmito podmínkami: robustností a statistickou validací, jasným normativním výkladem, souladem se strategiemi, včasným sběrem údajů. Česká republika je povinna nastavit takové postupy, které budou zajišťovat, aby všechny operace financované z programu používaly účinný systém ukazatelů. Navrhovaná právní úprava je součástí opatření vedoucích ke splnění uvedené předběžné podmínky.

V důsledku nepřijetí navržené právní úpravy v zákoně o organizaci a provádění sociálního zabezpečení a v zákoně o nemocenském pojištění existuje riziko soudních sporů vedených subjekty údajů z důvodu využívání osobních údajů k jiným účelům, než pro které byly shromážděny v informačních systémech ČSSZ.

V důsledku možného odmítnutí ČSSZ poskytovat osobní údaje vedené v jejích informačních systémech (riziko plynoucí z předchozího identifikovaného rizika) by se podstatně zvýšila administrativní a finanční náročnost sběru osobních údajů požadovaných nařízením o ESF. Řídící orgány by byly nuceny navýšit počty zaměstnanců o pracovníky, jejichž náplní práce by bylo kontaktování všech podpořených osob a získávání požadovaných osobních údajů. Takto získané údaje by s vysokou pravděpodobností nebyly úplné a hrozilo by i zvýšené riziko, že získané údaje nebudou odpovídat skutečnosti.

Návrh variant řešení

Nulová varianta – ponechání současného stavu beze změny.

Nulová varianta předpokládá, že se nezmění současný stav, což by znamenalo, že nevyřešen by zůstal problém podrobně definovaný v kapitole 1.2. se všemi negativními dopady současné právní úpravy uvedenými v kapitole 1.3. a s riziky ohrožení čerpání prostředků ze strukturálních a investičních fondů v programovém období 2014 až 2020. Zachování současného stavu by rovněž znamenalo právní nejistotu ohledně oprávněnosti poskytování údajů z informačních systémů MPSV a ČSSZ či riziko zvýšených nároků na státní rozpočet v důsledku navýšení administrativní náročnosti získávání uvedených údajů (viz rizika v části 1.6.).

Varianta 1 – provedení navrhovaných úprav dotčených zákonů.

Navrhovaná novela zákona o organizaci a provádění sociálního zabezpečení a zákona o nemocenském pojištění do těchto předpisů zavádí výslovné oprávnění řídicích orgánů a koordinačního orgánu využívat osobní údaje vedené v informačních systémech ČSSZ, jež jsou nezbytné k plnění jejich právních povinností, a zároveň definuje základní podmínky poskytování těchto osobních údajů. Osobní údaje mají být poskytovány pouze na žádost, a to nejlépe způsobem umožňujícím dálkový přístup.

Navrhovaná novela zákona o zaměstnanosti a zákona o Úřadu práce České republiky rozšiřuje okruh oprávněných uživatelů relevantních osobních údajů, vedených v Jednotném informačním systému práce a sociálních věcí, o řídicí orgány a koordinační orgán, pokud mají tyto údaje využívat k plnění svých právních povinností. Zároveň se definují základní

podmínky poskytování těchto osobních údajů. Osobní údaje mají být poskytovány pouze na žádost, a to způsobem umožňujícím dálkový přístup.

Vyhodnocení nákladů a přínosů

3.1 Identifikace nákladů a přínosů

Návrh právní úpravy jednak odstraňuje právní nejistotu týkající se oprávněnosti poskytování osobních údajů jiným orgánům (řídícím orgánům a koordinačnímu orgánu) a definuje základní podmínky poskytování těchto údajů, a jednak rozšiřuje okruh orgánů oprávněných využívat údaje z informačních systémů MPSV a ČSSZ. Tím však nedochází ke vzniku nových činností, ale pouze k jejich přesunu na jiné orgány. Návrh odstraňuje rizika, která by potenciálně mohla mít negativní vliv na státní rozpočet spočívající ve zvýšení administrativní a finanční náročnosti sběru osobních údajů požadovaných nařízením o ESF (podrobně popsáno v kapitole 1.6. – zhodnocení rizika).

3.2. Náklady

Návrh je rozpočtově neutrální.

Prostředky na úpravu informačních systémů na straně ČSSZ a MPSV za účelem automatizovaného předávání relevantních údajů by byly vynaloženy i bez přijetí navrhované právní úpravy, neboť souvisejí s plněním povinností vyplývajících z výše uvedených přímo aplikovatelných nařízení EU. Odhadovaná výše těchto jednorázových nákladů činí cca 10 mil. Kč.

3.3. Přínosy

Návrh je rozpočtově neutrální.

3.4. Vyhodnocení variant

Nulová varianta - tedy ponechání současného stavu - není vhodná z toho důvodu, že definovaný problém spočívající v nemožnosti předávat osobní údaje na základě dosavadní právní úpravy zůstane nevyřešen. Navrhuje se proto realizovat variantu 1.

Návrh řešení

4.1. Stanovení pořadí variant a výběr nejvhodnějšího řešení

Navrhuje se přijmout variantu 1, spočívající v provedení navržených úprav dotčených zákonů, jelikož přijetím této varianty bude vyřešen problém definovaný v kapitole 1.2. – bude zajištěn právní rámec pro předávání osobních údajů z informačních systémů MPSV a ČSSZ řídicím orgánům a koordinačnímu orgánu určeným pro operační programy financované z evropských strukturálních a investičních fondů.

Přínos varianty 1 spočívá dále v zajištění právní jistoty, že poskytování údajů, které mají charakter osobních a citlivých údajů, a které byly získány od ČSSZ a MPSV, je v souladu s principy ochrany osobních údajů.

Přijetím varianty 1 budou odstraněna rizika podle kapitoly 1.6. především pak ohrožení čerpání prostředků alokovaných Evropskou unií České republiky v rámci pomoci ze strukturálních a investičních fondů.

Implementace doporučené varianty a vynucování

Orgány odpovědnými za implementaci navrhované právní úpravy jsou MPSV a ČSSZ, které budou předávat řídicím orgánům, resp. koordinačnímu orgánu požadované osobní údaje způsobem umožňujícím dálkový přístup. Osobní údaje budou uvedeným subjektům poskytovány na základě jejich žádosti.

Odpovědnost za zákonnost dalšího zpracování osobních údajů nese orgán, kterému správce příslušného informačního systému osobní údaje předal. Tento orgán rovněž nese odpovědnost za to, že jím požadované osobní údaje jsou nezbytné k plnění jeho právní povinnosti.

Předpokládá se, že ke zpracování osobních údajů budou řídicí orgány a koordinační orgán využívat Informační systém pro monitoring efektivnosti podpory osob z ESF v období 2014 až 2020 (dále jen „IS ESF 2014+“), jehož správcem bude MPSV.

Funkcionality IS ESF 2014+ budou odpovídat požadavkům stanoveným v § 13 zákona o ochraně osobních údajů.

Vedle osobních údajů poskytovaných z informačních systémů MPSV a ČSSZ budou do IS ESF 2014+ vkládat osobní údaje osob podpořených v jimi realizovaných projektech i příjemci, případně jejich partneři či dodavatelé. Tyto subjekty však nebudou mít přístup k osobním údajům vloženým do IS ESF 2014+ jiným subjektem.

Každá podpořená osoba bude před vstupem do projektu písemně informována o skutečnosti, že budou pro účely kontrol, reportingu a evaluací zpracovávány její osobní údaje.

Uvedený požadavek na informovanost podpořených osob by měl být i součástí závazného stanoviska Úřadu pro ochranu osobních údajů, jež nyní tento úřad pro oblast podpory z ESIF zpracovává.

Zákon č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, stanovuje povinnost uchovávat osobní údaje pouze po dobu, která je nezbytná k účelu jejich zpracování [§ 5 odst. 1 písm. e) zákona].

Konkrétní doba, po kterou je nezbytné zpracovávané osobní údaje uchovávat, vyplývá z práva EU a jedná se o dobu, po kterou je oprávněna Evropská komise provádět kontrolu příslušného programu.

Přezkum účinnosti regulace

Přezkum účinnosti navrhované právní úpravy bude provádět MPSV průběžně ve spolupráci s dotčenými subjekty.

Konzultace a zdroje dat

Problematika využívání dat z informačních systémů MPSV a ČSSZ byla konzultována s Úřadem pro ochranu osobních údajů, v jehož gesci je oblast ochrany osobních údajů v České republice.

MPSV dále řešenou problematiku konzultovalo s ČSSZ, která je, vedle MPSV, správcem informačních systémů s osobními údaji, jež mají být využívány pro potřeby plnění povinností stanovených nařízením o ESIF ve spojení s nařízením o ESF.

Konzultací se dále účastnilo Ministerstvo pro místní rozvoj, které zastává roli Národního orgánu pro koordinaci, a dotčené řídicí orgány, kterými jsou Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy a Magistrát hlavního města Prahy.

Problematika byla rovněž řešena na úrovni meziresortní pracovní skupiny pro legislativní změny.

Konzultace mezi MPSV, Ministerstvem pro místní rozvoj a Úřadem pro ochranu osobních údajů probíhaly průběžně od okamžiku identifikace potřeby zajistit sběr a zpracování osobních údajů požadovaných po České republice Evropskou unií. Tímto okamžikem bylo zveřejnění návrhu nařízení o ESF v roce 2012. Postupně byly do konzultací zapojovány další výše uvedené orgány.

V průběhu konzultací bylo zvažováno vícero způsobů řešení. Původně převážil názor, že dostatečným bude nelegislativní řešení spočívající ve vydání stanoviska Úřadem pro ochranu osobních údajů, jež bude obsahovat podmínky, při jejichž splnění bude zpracování osobních údajů potřebných pro kontroly, reporting a evaluace ESF programů v souladu se zákonem o ochraně osobních údajů a se směrnicí Evropského parlamentu a Rady 95/46/ES ze dne 24. října 1995, o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů.

Z důvodu zamezení vzniku výše popsaných rizik dospěly zapojené orgány v konečné fázi konzultací k navrhované právní úpravě, která výslovně do dotčených právních předpisů doplňuje oprávnění řídicích orgánů a koordinačního orgánu využívat osobní údaje z informačních systémů MPSV a ČSSZ.

B. Zhodnocení souladu navrhované právní úpravy s ústavním pořádkem České republiky

Navrhovaná právní úprava je v souladu s ústavním pořádkem České republiky, zejména s článkem 10 odst. 3 Listiny základních práv a svobod, který zaručuje právo každého na ochranu před neoprávněným shromažďováním, zveřejňováním nebo jiným zneužíváním údajů o své osobě. Zpracování osobních údajů upravené v návrhu zákona je založeno na zákonem stanoveném oprávnění, resp. plyne z povinností stanovených právem Evropské unie.

C. Zhodnocení souladu navrhované právní úpravy s předpisy Evropské unie, judikaturou soudních orgánů Evropské unie a mezinárodními smlouvami, kterými je Česká republika vázána

Navrhovaný zákon je v souladu se Směrnicí Evropského parlamentu a Rady 95/46/ES ze dne 24. října 1995, o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů, zejména s čl. 7 písm. c) a čl. 8 odst. 4 této směrnice, kterou je upravena ochrana osobních údajů na úrovni Evropské unie.

Navrhovaná první úprava souvisí s požadavky stanovenými nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1303/2013, ze dne 17. prosince 2013, o společných ustanoveních

o Evropském fondu pro regionální rozvoj, Evropském sociálním fondu, Fondu soudržnosti, Evropském zemědělském fondu pro rozvoj venkova a Evropském námořním a rybářském fondu, o obecných ustanoveních o Evropském fondu pro regionální rozvoj, Evropském sociálním fondu, Fondu soudržnosti a Evropském námořním a rybářském fondu a o zrušení nařízení Rady (ES) č. 1083/2006 a nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1304/2013 ze dne 17. prosince 2013 o Evropském sociálním fondu a o zrušení nařízení Rady (ES) č. 1081/2006, které řídicím orgánům a koordinačnímu orgánu stanovují povinnosti. Řídicí orgány a koordinační orgány jsou stanoveny na základě článku 123 nařízení o ESIF.

Navrhovanou právní úpravou se zajišťuje adaptace právního řádu ČR na nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1303/2013 a nařízení č. 1304/2013. Návrh stanoví proces pro bezproblémové provádění nařízení v praxi, přímo se jím ale nezpracovávají konkrétní ustanovení nařízení EU, a proto se z tohoto důvodu rozdílová tabulka nezpracovává.

Navrhovaná právní úprava není v rozporu s judikaturou soudních orgánů Evropské unie.

Navrhovaná právní úprava je v souladu s čl. 8 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod ve znění protokolů č. 3, 5 a 8 sjednané v Římě dne 4. listopadu 1950 a dalšími smluvními dokumenty na tuto Úmluvu navazujícími (Sdělení federálního ministerstva zahraničních věcí č. 209/1992 Sb.).

Sdělování osobních údajů upravené v návrhu zákona je založeno na zákonem stanoveném oprávnění, resp. plyne z povinnosti stanovené právem Evropské unie. Navrhovaná úprava je proto slučitelná s právními předpisy Evropské unie, judikaturou soudních orgánů Evropské unie i mezinárodními smlouvami, jimiž je Česká republika vázána.

D. Vliv na otázku ochrany soukromí a osobních údajů

Navrhovaná úprava garantuje právo na ochranu soukromí a osobních údajů všech dotčených subjektů. Z hlediska ochrany soukromí a osobních údajů nebyly identifikovány žádné negativní dopady, je zajištěna standardní ochrana v souladu s principy ochrany osobních údajů.

Otázka ochrany osobních údajů

Předmětem navrhované úpravy je poskytování osobních údajů, jež je prováděno na základě povinnosti stanovené České republice právem Evropské unie – nařízením o ESIF a nařízením o ESF. Řídicí orgány jsou podle nařízení o ESIF a nařízení o ESF povinny vést osobní údaje o osobách podpořených v rámci programů ESF, a to za účelem provádění kontrol, reportingu a evaluací programu. Za stejným účelem má zpracovávat osobní údaje podpořených osob i koordinační orgán. Ochrana osobních údajů je zabezpečena v souladu s mezinárodními smlouvami, právem Evropské unie (např. směrnice Evropského parlamentu a Rady 95/46/ES ze dne 24. října 1995, o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů), i s národním právem (zákon č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů). Z těchto právních předpisů vyplývá, že zpracovávat osobní údaje lze pouze, pokud existuje řádný právní titul pro jejich zpracování.

Podle vnitrostátní právní úpravy jsou řídicí orgány, resp. koordinační orgán oprávněny zpracovávat osobní údaje podpořených osob bez jejich souhlasu na základě ustanovení § 5 odst. 2 písm. a) zákona č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, neboť provádějí zpracování osobních údajů nezbytné

pro dodržení právní povinnosti správce. Právní povinnost zpracovávat příslušné osobní údaje je řídicím orgánům, resp. koordinačnímu orgánu stanovena zejména nařízením o ESF a jeho přílohou č. I. Oprávnění těchto orgánů zpracovávat citlivé údaje, kterými jsou údaje o zdravotním stavu a příslušnosti k menšině pak plyne přímo z nařízení o ESF a jeho přílohy č. I.

Jak bylo podrobně uvedeno v kapitole 1.2. osobní údaje budou řídicí orgány získávat primárně od podpořených fyzických osob. V případě stanovených údajů budou tyto údaje získávat z informačních systémů MPSV a ČSSZ. Za tím účelem se upravují příslušná ustanovení novelizovaných zákonů v tom směru, že stanovené údaje pro plnění úkolů vyplývajících z práva Evropské unie budou poskytovány řídicím orgánům a koordinačnímu orgánu určeným pro operační programy financované z evropských strukturálních a investičních fondů. Stanovují i podmínky pro poskytnutí těchto údajů – údaje lze poskytnout pouze na základě žádosti s uvedením právního předpisu Evropské unie, o který se požadavek opírá, rozsahu požadovaných údajů a účelu, pro který jsou dané údaje požadovány. Upřesňuje se rovněž forma poskytování údajů – údaje mohou být poskytovány v elektronické podobě způsobem umožňujícím dálkový přístup.

Ochrana osobních údajů je ze strany správců informačních systémů - tj. ČSSZ a MPSV zajištěna tím, že v právní úpravě budou vymezeny subjekty, jimž budou údaje poskytovány a podmínky, za nichž budou údaje poskytovány. Navrhovaná právní úprava jinak nemění způsob zpracování osobních údajů podle dosavadní právní úpravy a ani nepředstavuje zvláštní úpravu některé povinnosti nebo oprávnění v tomto směru.

Odpovědnost za zákonnost dalšího zpracování osobních údajů nese orgán, kterému správce příslušného informačního systému osobní údaje předal. Tento orgán rovněž nese odpovědnost za to, že jím požadované osobní údaje jsou nezbytné k plnění jeho právní povinnosti.

Osobní údaje o podpořených osobách z informačních systémů ČSSZ a MPSV budou předány do IS ESF 2014+, jehož správcem bude MPSV; uvedený systém je v době přijímání této právní úpravy ve stavu přípravy.

Přístup k těmto údajům budou mít příslušné řídicí orgány ESF programů, resp. koordinační orgán. Vedle osobních údajů poskytovaných z informačních systémů MPSV budou do IS ESF 2014+ vkládat osobní údaje osob podpořených v jimi realizovaných projektech i příjemci, případně jejich partneři či dodavatelé. Příjemci, kteří realizují projekt, případně jejich partneři či dodavatelé, budou do IS ESF 2014+ pouze zadávat osobní údaje získané od osob podpořených v příjemcem realizovaném projektu a nebudou mít přístup k osobním údajům vloženým do IS ESF 2014+ jiným subjektem (nebudou tedy mít náhled na osobní údaje těchto osob získané z databází MPSV a ČSSZ).

Osobní údaje v IS ESF 2014+ získané od podpořených osob a z informačních systémů MPSV a ČSSZ budou využívány řídicími orgány, resp. koordinačním orgánem pouze za účelem stanoveným nařízením o ESIF a o ESF, tj. pro potřeby kontrol, reportingu a evaluací příslušných programů.

E. Zhodnocení korupčních rizik

Návrh právní úpravy s sebou nepřináší korupční rizika. Návrh novely nerozšiřuje kompetence orgánů veřejné správy s výjimkou rozšíření okruhu orgánů oprávněných zpracovávat osobní údaje podpořených osob vedených v evidencích MPSV podle zákona o zaměstnanosti na jiné

řídící orgány, než je MPSV. Ostatní úpravy měněných zákonů jsou navrženy pouze z důvodu zpřesnění dosavadní právní úpravy (posílení právní jistoty o oprávněnosti řídicích orgánů zpracovávat osobní údaje podpořených osob vedené v informačních systémech ČSSZ a MPSV) nebo mají legislativně technickou povahu. Ochrana osobních údajů bude ze strany ČSSZ a MPSV zajištěna tím, že v právní úpravě budou vymezeny subjekty, jimž budou údaje poskytovány a podmínky, za nichž budou údaje poskytovány. Řídící orgány a koordinační orgán budou při zpracování osobních údajů postupovat podle zákona č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

F. Zhodnocení dopadu návrhu ve vztahu k zákazu diskriminace

Současná právní úprava obsažená v uvedených zákonech neobsahuje žádná ustanovení, která by narušovala právo na rovné zacházení a vedla k diskriminaci. Předmětem navrhované úpravy je poskytování osobních údajů podpořených osob příslušnými orgány na základě požadavků práva EU. V navrhované právní úpravě se tedy nejedná o změny, které by zakládaly možnost vzniku diskriminačního jednání.

G. Ostatní dopady

Návrh právní úpravy nebude znamenat zvýšení výdajů státního rozpočtu ani rozpočtů územních samosprávných celků.

Návrh právní úpravy nemá vliv na podnikatelské prostředí.

Návrh právní úpravy nemá vliv na životní prostředí.

Návrh právní úpravy nemá sociální dopady.

H. Odůvodnění návrhu, aby Poslanecká sněmovna vyslovila s návrhem zákona souhlas již v prvním čtení.

Navrhuje se, aby podle § 90 odst. 2 zákona č. 90/1995 Sb., o jednacím řádu Poslanecké sněmovny, ve znění pozdějších předpisů, Poslanecká sněmovna s návrhem zákona vyslovila souhlas již v prvním čtení. Důvodem pro zvolený postup je nutnost přijmout změny ve zvláštních zákonech tak, aby nabyly účinnosti již dnem 1. července 2015.

Toto datum nabytí účinnosti úzce souvisí s termínem, k němuž má být zřízen IS ESF 2014+ , který jsou povinny řídicí orgány provádět, a s termínem předpokládaného zahájení realizace projektů Operačního programu zaměstnanost zaměřených na podporu fyzických osob. Nastavení systému sběru osobních údajů je jednou z obecných předběžných podmínek Evropské unie, bez jejíhož splnění nebude moci Česká republika realizovat operační programy v programovém období 2014 až 2020. Podle uvedené obecné předběžné podmínky č. 7 stanovené v části II přílohy XI nařízení o ESIF pro programové období 2014 až 2020 je předpokladem využívání evropských strukturálních a investičních fondů existence systému ukazatele výsledků nezbytného pro výběr opatření, jež budou neúčinněji přispívat k dosahování požadovaných výsledků, ke sledování pokroku při plnění cílů a k provedení posouzení dopadů.

Zvláštní část

K části první (Změna zákona o organizaci a provádění sociálního zabezpečení)

K bodu 1

V novém odstavci jsou uvedeny případy poskytování údajů v rámci ČR avšak pro účely plnění úkolů vyplývajících z práva Evropské unie. Subjekty, jimž je nutno příslušné údaje o jednotlivých občanech poskytnout, jsou řídicí orgány a koordinační orgán určené pro operační programy financované z evropských strukturálních a investičních fondů podle nařízení o ESIF.

Řídicí orgány

Podle čl. 123 odst. 1 nařízení o ESIF určí členský stát pro každý operační program celostátní, regionální nebo místní orgán veřejné správy nebo veřejný či soukromý subjekt jako řídicí orgán. Řídicí orgány pro jednotlivé operační programy v České republice byly určeny usnesením vlády ČR č. 867 ze dne 28. listopadu 2012. V případě programů ESF jsou řídicími orgány jednotlivých operačních programů pro programové období 2014 až 2020 Ministerstvo práce a sociálních věcí, Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy a Magistrát hlavního města Prahy.

Koordinační orgán

Podle čl. 123 odst. 8 nařízení o ESIF může členský stát určit koordinační orgán, jehož úkolem je udržovat kontakt s Komisí a poskytovat jí informace, koordinovat činnost ostatních příslušných určených orgánů a podporovat harmonizované uplatňování platných právních předpisů. Ministerstvo pro místní rozvoj bylo pověřeno výkonem funkce koordinačního orgánu (jako „Národní orgán pro koordinaci“) usnesením vlády ČR č. 448 ze dne 12. června 2013.

Evropské strukturální a investiční fondy

Souhrnný název „evropské strukturální a investiční fondy“ (ve zkratce ESIF) jsou fondy zaměřené na podporu politiky soudržnosti, politiky rozvoje venkova a Společné námořní a rybářské politiky. Jedná se o dva strukturální fondy: Evropský fond pro regionální rozvoj (ERDF/EFRR), Evropský sociální fond (ESF), dále o Fond soudržnosti (CF/FS), Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova (EAFRD/EZFRV) a Evropský námořní a rybářský fond (EMFF/ENRF). Podrobněji – viz kapitola 1.2. obecné části důvodové zprávy.

Pojmy „řídicí orgány“, „koordinační orgán“ a „evropské strukturální a investiční fondy“ jsou pojmy používané v evropském právu. Tyto pojmy jsou užitě ve stejném významu i pro potřeby vnitrostátní právní úpravy.

Jak vyplývá z čl. 123 nařízení o ESIF, řídicím orgánem může být určen nejen orgán veřejné správy, ale i veřejnoprávní instituce, nebo případně též soukromoprávní subjekt. Z tohoto důvodu je proto třeba v § 14 odst. 5 výslovně uvést i řídicí orgány, které nelze zahrnout mezi subjekty uvedené ve stávající právní úpravě, a nově doplnit též koordinační orgán, které plní úkoly stanovené přímo aplikovatelným právem Evropské unie - nařízením o ESIF a nařízením o ESF.

Oprávnění řídicích orgánů, resp. koordinačního orgánu zpracovávat citlivé osobní údaje, kterými jsou údaje o zdravotním stavu a příslušnosti k menšině pak plyne přímo z nařízení č. 1304/2013 a jeho přílohy č. I.

Osobní údaje získané od podpořených osob a z informačních systémů MPSV a ČSSZ budou využívány řídicími orgány, resp. koordinačním orgánem pouze za účelem stanoveným nařízením o ESIF a nařízením o ESF, tj. pro potřeby kontrol, reportingu a evaluací příslušných programů.

V rámci jednoznačnosti právní úpravy se v ustanovení rovněž navrhuje výslovně vyjádřit, že povinnost sdělit dožádané údaje řídicímu orgánu nebo koordinačnímu orgánu plnícímu úkoly vyplývající pro něj z práva Evropské unie se vztahuje rovněž na údaje získané při výběru pojistného na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti. Uvedenou povinnost mají orgány sociálního zabezpečení i v současné době, je však nutno ji poměrně složitě výkladově dovozovat. Vzhledem k neustále se zvyšujícímu důrazu na ochranu údajů evidovaných státní správou se proto navrhuje vyjádřit tuto povinnost v zákoně výslovně.

Z důvodu eliminace rizika výkladových potíží v souvislosti s aplikací předpisů o ochraně osobních údajů se explicitně stanoví, že povinnost orgánů sociálního zabezpečení sdělovat údaje se vztahuje i na údaje o zdravotním stavu pojištěnců (tj. na údaje, které mají charakter citlivých údajů ve smyslu ustanovení § 4 zákona č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů), aniž je vyžadován souhlas subjektu údajů s jejich sdělováním. Nezbytnost předávání těchto údajů v konkrétních případech vyplývá z toho, že podpora osob znevýhodněných z důvodu jejich zdravotního stavu spadá do jedné z kategorií sledovaných indikátorů výslovně uvedených v nařízení EP a Rady (EU) č. 1304/2013 o ESF.

Citlivým údajem požadovaným z příslušného informačního systému ČSSZ je údaj o zdravotním stavu podpořené osoby, tj. údaj o případném zdravotním postižení majícím vliv na schopnost výkonu soustavné výdělečné činnosti, tedy zda zdravotní stav odpovídá invaliditě ve smyslu předpisů o důchodovém pojištění či statusu osoby zdravotně znevýhodněné ve smyslu zákona o zaměstnanosti. Nejde o údaje typu diagnózy či medicínské informace obsažené v lékařských posudcích. Dožadující subjekt nemůže na ČSSZ pro svůj účel, který je v zákoně vyjádřen dovětkem „*jsou-li tyto údaje nezbytné k plnění úkolů vyplývajících pro ně z práva Evropské unie*“ vyžadovat poskytování jakýchkoliv údajů o zdravotním stavu, ale výlučně těch, které potřebuje k plnění úkolů vyplývajících pro něj z práva Evropské unie. Ukládá-li příslušné evropské nařízení dožadujícímu orgánu zmocnění pouze k tomu, aby poskytovateli podpory sděloval údaje o tom, že podpořená osoba je invalidní, či že jde o osobu zdravotně znevýhodněnou, pak může na ČSSZ (v kontextu zmíněného dovětku) vyžadovat pouze tyto údaje.

Nezbytnost předávání těchto údajů v konkrétních případech vyplývá z toho, že podpora osob znevýhodněných z důvodu jejich zdravotního stavu spadá do jedné z kategorií sledovaných indikátorů výslovně uvedených v nařízení o ESF. Lze předpokládat, že některé výzvy, příp. projekty budou zaměřeny na zdravotně znevýhodněné, nebo existenci zdravotního znevýhodnění.

Z důvodu ochrany údajů před zneužitím se navrhuje umožnit poskytování vyžádaných údajů výlučně na žádost příslušného orgánu, v níž je nutno uvést několik náležitostí, z nichž prvou je rozsah požadovaných údajů. Přesné vymezení rozsahu požadovaných údajů jednak chrání dožádaný orgán před tím, aby porušoval zásady ochrany spravovaných údajů jejich

nedůvodným zasláním dožadujícímu orgánu, současně však zaručuje dožadujícímu orgánu, že obdrží právě ty údaje, které pro výkon své agendy nezbytně potřebuje. Uvedením konkrétního ustanovení právního předpisu EU, z jehož obsahu je patrné, pro jaký účel dožadující orgán tyto údaje potřebuje, pak dožadující orgán v obecné rovině dokládá své oprávnění příslušný úkol plnit a v rámci jeho plnění potřebné údaje požadovat.

Za účelem zefektivnění procesu předávání těchto údajů se navrhuje výslovně umožnit jejich poskytování v elektronické podobě způsobem umožňujícím dálkový přístup.

K bodu 2

V důsledku propojení jednotlivých informačních systémů veřejné správy a využívání dálkového přístupu pro široký okruh subjektů v probíhajícím procesu elektronizace veřejné správy, již nelze uplatňovat pouze systém zákonných výjimek pro zabezpečení činnosti zpravodajských služeb a bezpečnostních sborů ČR.

Samostatně aplikovanými výjimkami může docházet k dekonspiraci, případně k prolomení zákona č. 412/2005 Sb. a nařízení vlády č. 522/2005 Sb., podle kterých je příslušnost ke zpravodajským službám či určeným útvarům Police ČR utajovanou informací.

Z tohoto důvodu se stávající systém výjimek doplňuje o zvláštní postupy, které se budou nově aplikovat na bezpečnostní sbory ČR. Doplněním zvláštních postupů stanovených vládou bude umožněno osobní údaje předávat tak, aby nebylo ohroženo utajení příslušníků a činností zpravodajských služeb.

Vložení nového ustanovení o zvláštních postupech je zcela v souladu s usnesením Vlády ČR č. D833/2012 o zvláštních postupech a dále i v souladu s usnesením BRS 4D/2014, kterým bylo reagováno na dopady elektronizace v rámci veřejné správy a dalšího zabezpečení činnosti zpravodajských služeb a bezpečnostních sborů ČR.

K části druhé (Změna zákona o zaměstnanosti)

K bodu 1

Pro účely plnění úkolů vyplývajících z práva Evropské unie se do § 6 odst. 1 vkládá nové písmeno h), kterým se rozšiřuje rozsah působnosti MPSV. Navrhovaná právní úprava tak umožní, aby MPSV poskytovalo řídicím orgánům a koordinačnímu orgánu určeným pro operační programy financované z evropských strukturálních a investičních fondů údaje získané při zabezpečování státní politiky zaměstnanosti, včetně údajů o jednotlivých fyzických osobách, a o tom, zda jsou osobami se zdravotním postižením podle § 67 odst. 2 zákona o zaměstnanosti, jsou-li tyto údaje nezbytné k plnění úkolů vyplývajících pro ně z práva Evropské unie. Dosavadní právní úprava toto poskytování údajů neumožňuje.

Zákon o zaměstnanosti umožňuje vedení

- evidence uchazečů o zaměstnání podle právní úpravy v § 27, tj. včetně údajů o zdravotních omezeních souvisejících se zprostředkováním zaměstnání, zdravotním postižením podle § 67 odst. 2 a údaje o poskytování pracovní rehabilitace,
- evidence zájemců o zaměstnání podle právní úpravy v § 23, tj. včetně údajů o zdravotních omezeních souvisejících se zprostředkováním zaměstnání a zdravotním postižením podle § 67 odst. 2,

- evidenci osob se zdravotním postižením podle právní úpravy v § 68. Osobám se zdravotním postižením podle § 67 odst. 2 mohou být poskytovány služby podle zákona o zaměstnanosti, aniž by se musely stát uchazeči o zaměstnání nebo zájemci o zaměstnání. Protože tyto osoby se zdravotním postižením nemusí nebo nemohou být vedeny v evidenci uchazečů o zaměstnání ani v evidenci zájemců o zaměstnání, musí být vedeny v evidenci jiné. Touto evidencí je evidence osob se zdravotním postižením upravená v § 68 zákona o zaměstnanosti.

Z údajů získaných při zabezpečování státní politiky zaměstnanosti a vedených ve výše uvedených evidencích budou řídicím orgánům a koordinačnímu orgánu poskytovány zejména údaje o tom, zda účastník operačního programu financovaného z evropských strukturálních a investičních fondů je veden v evidenci uchazečů o zaměstnání nebo v evidenci zájemců o zaměstnání nebo v evidenci osob se zdravotním postižením, zda je dlouhodobě nezaměstnaný a zda se ve sledovaném období po absolvování programu opětovně stal uchazečem o zaměstnání nebo zájemcem o zaměstnání; rovněž bude poskytován údaj o tom, zda účastník je nebo není osobou se zdravotním postižením.

Údaje z výše uvedených evidencí jsou vedeny v souladu s § 147d odst. 3 zákona o zaměstnanosti v Jednotném informačním systému práce a sociálních věcí, ze kterého budou řídicím orgánům a koordinačnímu orgánu MPSV poskytovány ve smyslu § 4a zákona o Úřadu práce České republiky.

Z důvodu ochrany údajů před jejich případným zneužitím budou údaje poskytovány výlučně na žádost příslušného orgánu. Žádost musí obsahovat rozsah požadovaných údajů a konkrétní ustanovení právního předpisu Evropské unie, ze kterého bude patrné, pro jaký účel jsou údaje vyžadovány. Předávání údajů způsobem umožňujícím dálkový přístup se navrhuje z důvodu omezení administrativní zátěže.

Řídicí orgány, resp. koordinační orgán, kterým je pro programové období 2014 až 2020 v České republice Ministerstvo pro místní rozvoj, mají podle nařízení o ESIF č. 1303/2013 ve spojení např. s nařízením č. 1304/2013 ze dne 17. prosince 2013 o Evropském sociálním fondu a o zrušení nařízení Rady (ES) č. 1081/2006 povinnost vykazovat společné ukazatele výstupů a výsledků.

K bodu 2

Zákon o zaměstnanosti v rámci zvýšené péče poskytované osobám se zdravotním postižením umožňuje, aby i osobě se zdravotním postižením, která nechce být uchazečem o zaměstnání se všemi povinnostmi s tím souvisejícími, nebo se nemůže podle zákona o zaměstnanosti stát uchazečem o zaměstnání (například se může jednat o osobu se zdravotním postižením, které hrozí ztráta dosavadního zaměstnání), mohly být poskytovány služby, které umožní její začlenění nebo setrvání na trhu práce. Jedná se o služby poskytované v rámci pracovní rehabilitace, která zahrnuje zejména poradenskou činnost zaměřenou na volbu povolání, volbu zaměstnání nebo jiné výdělečné činnosti, teoretickou a praktickou přípravu pro zaměstnání nebo jinou výdělečnou činnost, zprostředkování, udržení a změnu zaměstnání, změnu povolání a vytváření vhodných podmínek pro výkon zaměstnání nebo jiné výdělečné činnosti. Teoretická a praktická příprava pro zaměstnání nebo jinou výdělečnou činnost osob se zdravotním postižením zahrnuje přípravu na budoucí povolání, přípravu k práci a specializované rekvalifikační kurzy. K tomu, aby osobám se zdravotním postižením mohly

být tyto služby poskytovány, musí být Úřadu práce České republiky umožněno, aby s nimi mohl pracovat a za tím účelem je mohl evidovat. K tomu slouží evidence upravená v § 68 zákona o zaměstnanosti, jejíž vedení zajišťuje krajská pobočka Úřadu práce České republiky. Z údajů této evidence pak vychází centrální evidence osob se zdravotním postižením vedená MPSV.

Vzhledem k tomu se navrhuje v § 6 odst. 1 písm. i) a v § 8a odst. 1 písm. k) zákona o zaměstnanosti legislativní upřesnění, aby bylo zřejmé, že v evidenci osob se zdravotním postižením jsou vedeny pouze osoby se zdravotním postižením, kterým jsou poskytovány služby v rámci pracovní rehabilitace, a které nejsou nebo se nemohly stát uchazeči o zaměstnání nebo zájemci o zaměstnání.

K bodu 3

Legislativně technická úprava navazující na novelizační bod 1.

K části třetí (Změna zákona o nemocenském pojištění)

K bodu 1

Povinnost orgánů nemocenského pojištění sdělovat všem oprávněným orgánům dožádané informace je v obecné rovině uvedena v ustanovení § 116 odst. 1 ZNP; pro účely plnění úkolů vyplývajících z práva Evropské unie pokud jde o řídicí orgány a koordinační orgán určené pro operační programy financované z evropských strukturálních a investičních fondů, se ji navrhuje pro účely praktického provádění vyjádřit výslovně, aby z obsahu právní úpravy bylo nezpochybnitelně patrné, že i tyto subjekty, jimž je nutno příslušné údaje o jednotlivých pojištěncích poskytnout, patří řídicí orgány a koordinační orgán určené pro operační programy financované z evropských strukturálních a investičních fondů – nařízení o ESIF.

Co se týká vysvětlení pojmů řídicí orgány, koordinační orgán a nutnosti jejich začlenění mezi orgány, jimž jsou poskytovány z informačních systémů ČSSZ stanovené údaje, potřeby výslovného uvedení údajů o zdravotním stavu, formy a podmínek, za nichž budou údaje poskytovány, obdobně platí odůvodnění k části I bodu 1 - § 14 odst. 4.

K bodu 2

Legislativně technická úprava.

Zásada, že povinnosti orgánů nemocenského pojištění sdělovat dožádané údaje nevztahují na zpravodajské služby, platí, i pokud jde o sdělování údajů v případech uvedených v nově navrhovaném ustanovení.

K části čtvrté (Změna zákona o Úřadu práce České republiky a o změně souvisejících zákonů)

K bodu 1

Podle současné právní úpravy může být Jednotný informační systém práce a sociálních věcí využíván MPSV a Úřadem práce České republiky. Z důvodu ochrany údajů vedených v Jednotném informačním systému práce a sociálních věcí se navrhuje vložit

do § 4a nový odst. 2, podle něhož mohou být údaje z tohoto systému poskytovány jen v případech a za podmínek uvedených v zákoně.

K bodu 2

Legislativně technická úprava související s posunem odstavců podle bodu 1.

K části páté (Účinnost)

Nabytí účinnosti zákona se navrhuje dnem 1. července 2015 s ohledem na skutečnost, že zahájení realizace projektů Operačního programu zaměstnanost zaměřených na podporu fyzických osob se předpokládá v polovině roku 2015. Vzhledem k tomu, že plnění úkolů řídicích orgánů a koordinačního orgánu podle nařízení o ESIF a nařízení o ESF, je na toto zahájení projektů časově navázáno, je třeba, aby k tomuto datu mohly být stanovené údaje z informačních systémů MPSV a ČSSZ k plnění úkolů vyplývajících z práva Evropské unie poskytovány.

V Praze dne 16. února 2015

předseda vlády
Mgr. Bohuslav Sobotka, v.r.

ministerně práce a sociálních věcí
Mgr. Michaela Marksová, v.r.